

Do punktu opieki medycznej trafiła dziesięcioletnia dziewczynka imieniem Lina, nieprzytomna. W czasie zajęć szkolnych zapadła w śpiączkę wywołaną chronicznym niedożywieniem: dziewczynka umierała z głodu. Gdy dziecko trafiła do szpitala, szkoła zawiadamia rodziców – każdego tygodnia w szpitalu jest kilka podobnych przypadków - więc mama Liny była przy córce. Po zakończeniu badania lekarz podkreślił w rozmowie z nią, że musi karmić córkę zanim wyśle ją do szkoły. Matka odpowiedziała: „Mam trzy córki i każdego ranka zanim wyjdą do szkoły karmię jedną z nich. Dzisiaj nie była jej kolej.”

Dr Majed, Ghouta wschodnia

POWOLNA ŚMIERĆ

Ludność cywilna w obleganych rejonach Syrii

Raport Syryjsko Amerykańskiego Towarzystwa Medycznego
- marzec 2015 roku -

Aby przerwać blokady, najpierw musimy przerwać milczenie, które je otacza

Syryjsko Amerykańskie Towarzystwo Medyczne (SAMS) jest organizacją działającą charytatywnie, wolną od afiliacji politycznych i reprezentującą tysiące pochodzących z Syrii pracowników amerykańskiej służby zdrowia. Założone w roku 1998 jako stowarzyszenie zawodowe, SAMS przekształciło się w obecną organizację aby sprostać wyzwaniom aktualnego kryzysu opieki zdrowotnej w Syrii i krajach ościennych i służyć setkom tysięcy potrzebujących Syryjczyków, wspierać lekarzy i personel medyczny oraz odbudować system opieki zdrowotnej. SAMS pracuje nieprzerwanie, aby przynieść ulgę cierpiącym i ratować życie; buduje szpitale, szkoli personel medyczny i prowadzi kampanie informacyjne skierowane do najwyższych władz państwowych. SAMS posiada oddziały w stanie Ohio i Dystrykcie Kolumbii, koła w całych Stanach Zjednoczonych oraz biura w Jordani, Turcji i Libanie.

Więcej informacji na stronie www.sams-usa.net.

Fundacja Wolna Syria uczestniczy w realizacji projektów medycznych SAMS realizowanych na terenie Syrii.

STRESZCZENIE

Na terenie Syrii setki tysięcy cywilów jest celowo pozbawianych dostępu do najbardziej podstawowych środków do życia, żywności, wody i leków, w ramach wyjątkowo bezwzględnej taktyki nakładania długotrwałych blokad na znaczne obszary cywilne. Niektóre z tych blokad trwają nieprzerwanie od roku 2012 - z katastrofalnym skutkiem dla uwięzionej w nich ludności cywilnej. Potwierdzono setki zgonów którym łatwo było zapobiec; z głodu, odwodnienia, braku podstawowej opieki medycznej. Znaczną część ofiar stanowią dzieci.

Reakcja międzynarodowa na trwające w Syrii blokady i oblężenia jest całkowicie niewystarczająca. Nie było żadnego przypadku skutecznej międzynarodowej interwencji w celu zakończenia blokady, a próby łagodzenia ich skutków przez kierowaną do mieszkańców pomoc humanitarną są dramatycznie wręcz nieskuteczne, ponieważ ewentualny dostęp do przesłanej pomocy jest całkowicie zależny od zgody sił prowadzących blokadę.

Opracowany przez SAMS raport Powolna śmierć (ang. Slow Death) dokumentuje życie i śmierć w obleganych rejonach Syrii oraz reakcje społeczności międzynarodowej. Nowe dane zgromadzone na potrzeby raportu wskazują, że skala kryzysu jaki dotyka obleganych syryjskich cywilów jest radykalnie wyższa niż to wynika z szacunków UN OCHA. Według danych SAMS w warunkach długotrwałego oblężenia w Syrii przebywa obecnie 640 200 osób, ponad trzykrotnie więcej niż szacowane przez UN OCHA 212 000.

Raport powstał w ścisłej współpracy z zespołami SAMS pracującymi w terenie, przedstawia więc szczegółowy obraz życia w warunkach oblężenia. Opisuje strategie, jakie przyjęli mieszkańcy w nadziei przetrwania i okoliczności w jakich umierają. Szczególną uwagę poświęcono mechanizmom, poprzez które blokady doprowadziły do całkowitego rozpadu lokalnej opieki zdrowotnej a pozostałych na miejscu lekarzy zmusiły do pracy w wyjątkowo trudnych warunkach.

Obraz jakościowy życia w oblężeniu dodatkowo poparty jest szczegółowymi zestawieniami danych 560 cywilów, którzy zmarli przedwcześnie na obleganych terenach. Analiza tak zgromadzonych danych wskazuje wyraźnie, że utrzymywane blokady uderzają przede wszystkim w dzieci i osoby w podeszłym wieku. Przedstawione na wykresach dane o zgonach wskazują stopniową ewolucję stosowanych represji, które formę ścisłych blokad zaczęły przyjmować w połowie 2013 roku. Wszystkie odnotowane przypadki śmiertelne miały miejsce w rejonach objętych blokadami przez siły reżimu.

Według raportów Sekretarza Generalnego ONZ w lutym 2015 w Syrii istniało 11 oficjalnie uznanych rejonów oblężonych, na których przebywało łącznie 212 000 osób. Wobec braku dostępu do innych regularnie aktualizowanych danych statystycznych liczby podawane przez ONZ odgrywają fundamentalną rolę w kształtowaniu opinii społeczności międzynarodowej o kryzysie syryjskim. Informacje zawarte w raporcie Powolna śmierć wskazują, że faktyczna liczba osób żyjących w stanie oblężenia wynosi 640 200. Raport wskazuje również 38 dodatkowych rejonów, które spełniają definicję blokady, jednak nie zostały ujęte przez UN OCHA w raportach Sekretarza Generalnego ONZ.

Zgromadzenie w Syrii odpowiednich danych terenowych pozostaje zadaniem niezwykle trudnym ze względu na istniejące ograniczenia dostępu, a UN OCHA jak i inne agendy zasługują na najwyższe uznanie miesiąc po miesiącu podejmując tę trudną pracę. Dzięki ich staraniom nazwana i opisana została dramatycznie trudna sytuacja cywilów w wielu punktach w całym kraju. Jednocześnie jednak SAMS jest przekonane, że podawane przez

UN OCHA liczby są znacząco zaniżone a lista objętych blokadami lokalizacji niepełna. Wbrew intencjom autorów raporty ONZ mogą więc zniekształcać obraz kryzysu i zaniżać jego skalę.

Raport Powolna śmierć opisuje również sytuacje, w których lokalne zawieszenia broni nie zawsze prowadzą do zdjęcia blokady, dostarczając przykładów sytuacji w których ONZ nie rozpoznała blokad lub też na podstawie lokalnego zawieszenia broni przedwcześnie usunęła miejscowość z listy trwających blokad. Do przykładów takich zaliczyć można aktualną sytuację w miejscowości Moadamija al-Sham w prowincji Damaszek, która została przez UN OCHA zdjęta z listy blokad mimo faktu że znajdująca się tam ludność cywilna jest nadal celowo i systematycznie pozbawiana dostępu do podstawowych środków do życia oraz atakowana przez siły reżimu.

Informacje, analizy i ustalenia prezentowane w raporcie Powolna śmierć stanowią podstawę dla szeregu rekomendacji związanych ze sposobem rozumienia sytuacji w Syrii przez społeczność międzynarodową oraz podejmowanych przez nią działań :

- Agendy ONZ winny dokonać niezwłocznie inspekcji uznanych już blokad, rozważyć wciągnięcie na listę dodatkowych 38 lokalizacji wskazanych przez SAMS oraz zweryfikować podawane szacunkowe liczby ludności, które aktualnie znacząco zaniżają skalę kryzysu.
- Agendy ONZ winny dokonać przeglądu systemu rozpoznawania i formalnego uznawania istniejących w Syrii blokad ludności tak, aby wyjaśnić wątpliwości i skorygować brak spójności istniejącego systemu klasyfikacji.
- Lokalne zawieszenia broni wymagają bezpośredniego monitorowania ze strony społeczności międzynarodowej w celu zapewnienia ich przestrzegania, a podejmowane decyzje o ewentualnym zdjęciu danej miejscowości z listy blokad winny obejmować trwający kilka miesięcy okres próbny pozwalający potwierdzić, że dostęp do artykułów pierwszej potrzeby jest wystarczający oraz stały zanim status danej lokalizacji zostanie oficjalnie zmieniony.
- Członkowie Rady Bezpieczeństwa ONZ winni nadal dążyć do skierowania do Międzynarodowego Trybunału Karnego sprawy zbrodni wojennych popełnianych w Syrii na obleganej ludności cywilnej. Wobec braku realnej groźby pociągnięcia do odpowiedzialności siły nakładające blokady z czasem nabrały znacznej śmiałości w swoich działaniach.
- Rada Bezpieczeństwa winna podjąć zdecydowane działania w kierunku wnioskowanej przez Francję reformy sposobu, w jaki stali członkowie Rady korzystają z prawa weta w przypadku masowych zbrodni.
- Wobec niezdolności Rady Bezpieczeństwa do wypełnienia określonego w Karcie Narodów Zjednoczonych obowiązku utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego Zgromadzenie Ogólne ONZ winno zwołać sesję nadzwyczajną zgodnie z procedurą „Zjednoczeni dla Pokoju” i wysunąć zalecenia wspólnych działań w reakcji na trwające w Syrii zbrodnie przeciw ludności cywilnej.

Długotrwałe i narastające blokady ludności cywilnej w Syrii – wprowadzane w przeważającej mierze przez rząd Syrii przeciw własnym obywatelom – były tolerowane już zbyt długo. Przywództwo ONZ jest konieczne dla zakończenia tych rażących pogwałceń międzynarodowego prawa praw człowieka i prawa humanitarnego oraz do pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. Jest sprawą najwyższej wagi, zarówno w wymiarze prawnym jak i moralnym, aby społeczność międzynarodowa podjęła niezwłoczne działania mające na celu zakończenie trwających w Syrii blokad ludności cywilnej.